

Erhvervsøkonomi C – Valgfag
Vejledning / Råd og vink
Kontor for gymnasiale uddannelser 2014

Alle bestemmelser, der er bindende for undervisningen og prøverne i de gymnasiale uddannelser, findes i uddannelseslovene og de tilhørende bekendtgørelser, herunder læreplanerne. Denne Vejledning/Råd og vink indeholder forklarende kommentarer til nogle af disse bestemmelser, men indfører ikke nye bindende krav. Desuden gives eksempler på god praksis samt anbefalinger og inspiration, og den udgør dermed et af ministeriets bidrag til faglig og pædagogisk fornyelse. Citater fra læreplanen er anført i kursiv.

1. Identitet og formål	2
1.1 Identitet.....	2
1.2 Formål	2
2. Faglige mål og fagligt indhold	3
2.1 Faglige mål.....	3
2.2 Kernestof.....	4
2.3 Supplerende stof.....	5
3. Tilrettelæggelse	6
3.1 Didaktiske principper.....	6
3.2 Arbejdsformer	7
3.3 It.....	9
3.4 Samspil med andre fag	9
4. Evaluering	10
4.1 Løbende evaluering.....	10
4.2 Prøveformer	11
4.3 Bedømmelseskriterier	11
Bilag 1 Karakterbeskrivelse	13

1. Identitet og formål

1.1 Identitet

Den økonomiske videnskab kan opdeles i to hovedgrene, mikroøkonomi og makroøkonomi. Mikroøkonomien er den del af den økonomiske videnskab der beskæftiger sig med økonomisk adfærd og økonomiske betingelser for forbrugerne, virksomhederne, investorerne og andre agenter. Makroøkonomien beskæftiger sig med fænomener for den samlede økonomi, f.eks. udviklinger i den samlede vækst i den nationale og internationale produktionen, inflationen og arbejdsløsheden. Makroøkonomien præsenterer væsentlige rammebetingelser for erhvervsøkonomien.

De erhvervsøkonomiske forskningsområder knytter sig til den del af den mikroøkonomisk teoridannelse, der vedrører virksomhederne. Af de erhvervsøkonomiske forskningsområder har der historisk set udviklet sig en række forskningsgrene. I begyndelsen af det forrige århundrede fremstod der fire klare forskningsområder: regnskab, afsætning, organisation og finansiering. Der var fokus på muligheder for at træffe rationelle beslutninger gennem fuld viden om virksomhedens alternativer og deres konsekvenser.

Teoriene med udgangspunkt i rationelle beslutninger blev gennem sidste århundrede blevet suppleret med række centrale teorier ikke mindst inden for strategi og ledelse. I dag fremstår den erhvervsøkonomiske forskning med et konglomerat af teoridannelser med udgangspunkt i virksomheden.

Fagets identitet er beskrevet i læreplanen som følger: ” Erhvervsøkonomi er et samfundsvidenskabeligt fag, der omfatter viden om strategi, økonomi, organisation og afsætning. Faget giver viden om de betingelser og de muligheder, der er for at etablere og udvikle en virksomhed i et internationalt og markedsorienteret samfund.”

Faget beskæftiger sig med erhvervsøkonomiske beslutninger og adfærd inden for paradigmer som: ”Virksomheden ønsker at opnå maksimal nytte af de begrænsede ressourcer”, ”Virksomhedens beslutninger og adfærd optimeres under hensyn til, at virksomhedens eksistens er afhængig af virksomhedens balance i forhold til omverdenen”. I faget arbejdes der således med problemstillinger både ud fra en økonomisk resultat tankegang og ud fra en interessant tankegang.

1.2 Formål

Fagets formål er beskrevet i læreplanen som følger: ”Gennem undervisningen i erhvervsøkonomi udvikler eleverne evnen til at forholde sig reflekterende til virksomhedens etablering og udvikling, dens værdiskabelse samt dens grundlæggende afsætningsmæssige, organisatoriske og økonomiske handlemuligheder. Endvidere skal eleverne gennem undervisningen fremme evnen til at forholde sig reflekterende til virksomheden og dennes betydning for den samfundsmæssige udvikling. Endelig udvikler eleverne evnen til at arbejde med grundlæggende erhvervsøkonomiske problemstillinger gennem anvendelse af fagets teori i en virkelighedsnær og international kontekst.”

Fagets dannelsesperspektiv understreges af arbejdet med en række modeller og teorier, som giver eleverne mulighed for at forholde sig kritisk reflekterende over eget forhold til mennesker, virksomhedens handlemuligheder og samfund.

2. Faglige mål og fagligt indhold

2.1 Faglige mål

Fagets mål og faglige indhold kan beskrives med overskrifterne: Virksomheden og dens omverden, strategi, branche- og markedsforhold, etablering af virksomhed, virksomhedens organisation og ledelse, virksomhedens afsætning, virksomhedens økonomiske forhold.

Virksomheden og dens omverden

"Målet er, at eleverne skal kunne redegøre for virksomhedens samspil med omverdenen".

Det betyder, at eleverne skal kunne karakterisere en virksomhed og kunne forklare dens samspil med interessenterne i nærmiljøet. Endvidere betyder det, at eleverne skal kunne give en generel karakteristik af en virksomheds bæredygtighed. Endelig betyder det, at eleverne skal kunne forklare, hvordan de særlige forhold i fjernmiljøet har betydning for virksomheden.

Strategi, branche- og markedsforhold

"Målet er, at eleverne skal kunne anvende viden om virksomhedens branche- og markedsforhold til at diskutere og vurdere virksomhedens strategiske muligheder".

Eleverne skal kunne sætte forskellige argumenter over for hinanden, samt kunne vurdere problemstillinger omkring virksomhedens strategiske muligheder. Det kræver viden om, branche og brancheudviklinger. Endvidere kræver det teoretisk viden om virksomhedens strategimuligheder i forhold til de konkurrencemæssige kræfter. Elevernes diskussioner og vurderinger kan tage udgangspunkt i konkrete problemstillinger omkring udviklinger i brancher og virksomhedens strategimuligheder.

Etablering af virksomhed

"Målet er, at eleverne skal kunne redegøre for problemstillinger i forbindelse med etablering af en virksomhed".

Eleverne skal kunne karakterisere og forklare problemstillinger i forbindelse med etablering af en virksomhed. Det forudsætter teoretisk viden om iværksætterkultur og de egenskaber hos iværksætteren, som er grundstammen ved start af egen virksomhed. Endvidere forudsætter det teoretisk viden om udvikling af en forretningsidé og et forretningsgrundlag. Problemstillinger omkring opstilling af en forretningsplan kan danne rammerne for elevernes arbejde.

Virksomhedens organisation og ledelse

"Målet er at eleverne skal kunne anvende viden om en virksomheds organisatoriske forhold til at diskutere og vurdere virksomhedens udviklingsmuligheder".

Eleverne skal kunne sætte forskellige argumenter over for hinanden, samt kunne vurdere problemstillinger omkring virksomhedens strukturer og ledelsesprocesser. Det forudsætter teore-

tisk viden om mekanistiske og organiske organisationsstrukturer samt ledelsesfunktionen og udfyldelse af lederrollen. Endvidere forudsætter det, at eleverne opnår teoretisk viden om virksomhedens ledelse og organisation i samspil med omverdenen. Problemstillinger omkring forholdet mellem organiske contra mekanistiske organisations strukturer og problemstillinger omkring personlig ledelse, trivsel, motivation og kulturen i en virksomhed kan være rammerne for elevernes diskussioner og vurderinger.

Virksomhedens afsætning

”Målet er, at eleverne skal kunne anvende viden om en virksomheds afsætningsmæssige forhold til at diskutere og vurdere virksomhedens parameterfastsættelse”.

Eleverne skal kunne sætte forskellige argumenter over for hinanden, samt kunne vurdere problemstillinger omkring virksomhedens parameterfastsættelse. Det forudsætter teoretisk viden om virksomhedens afsætningsparametre, konkurrencesituation og målgruppevalg. Endvidere forudsætter det, at eleverne opnår teoretisk viden om virksomhedens muligheder for vækst og udvikling. Problemstillinger omkring konkrete virksomheders valg af parametre kan indgå i rammerne for elevernes diskussioner og vurderinger..

Virksomhedens økonomiske forhold

”Målet er, at eleverne skal kunne anvende viden om virksomhedens økonomiske forhold til at diskutere og vurdere virksomhedens målopfyldelse”.

Eleverne skal kunne sætte forskellige argumenter over for hinanden, samt kunne vurdere problemstillinger omkring virksomhedens målopfyldelse. Det forudsætter en teoretisk viden om virksomhedens mål herunder økonomiske mål og økonomisk styring.. Endvidere forudsætter det teoretisk viden om virksomhedens budgettering, regnskab, regnskabsanalyse. Problemstillinger omkring konflikter mellem økonomiske mål og andre mål, samt afvigelser mellem de økonomiske og de realiserede mål kan indgå i rammerne for elevernes diskussioner og vurderinger.

2.2 Kernestof

Fagets kernestof omfatter ifølge læreplanen følgende: *”virksomheden og dens omverden, brancheanalyse, herunder markeds- og konkurrenceforhold, virksomhedens ide, mål og strategi, virksomhedens forretningsplan, organisationsstrukturer og ledelse, virksomhedens parametermix, økonomistyring, herunder regnskabsforståelse og budgettering”.*

Kernestoffet er nærmere afgrænset i nedenstående tabel:

Mål	Kernestof	Emner
<i>”Eleverne skal kunne redegøre for virksomhedens samspil med omverdenen”.</i>	<i>”virksomheden og dens omverden”</i>	<ul style="list-style-type: none"> - virksomhedens interne/eksterne situation - interessenter - nærmiljø og fjernmiljø - bæredygtighed -

<p><i>”Eleverne skal kunne anvende viden om virksomhedens branche- og markedsforhold til at diskutere og vurdere virksomhedens strategiske muligheder”.</i></p>	<p><i>”brancheanalyse, herunder markeds- og konkurrenceforhold virksomhedens strategi”</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - virksomhed i en globaliseret verden - branchestrukturen - konkurrencemæssige kræfter - strategiske muligheder
<p><i>”Eleverne skal kunne redegøre for problemstillinger i forbindelse med etablering af en virksomhed”</i></p>	<p><i>”virksomhedens ide virksomhedens forretningsplan”</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - iværksætterkultur - iværksætteregenskaber - forretningsidé - forretningsgrundlag - forretningsplan
<p><i>”Eleverne skal kunne anvende viden om en virksomheds organisatoriske forhold til at diskutere og vurdere virksomhedens udviklingsmuligheder”.</i></p>	<p><i>”organisationsstrukturer og ledelse”</i></p>	<p>organiske/mekaniske strukturer</p> <ul style="list-style-type: none"> - virksomhedskultur - ledelsesfunktionen og lederrollen - motivation og trivsel
<p><i>”Eleverne skal kunne anvende viden om en virksomheds afsætningsmæssige forhold til at diskutere og vurdere virksomhedens parameterfastsættelse”.</i></p>	<p><i>”virksomhedens parametermix”</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - afsætningsparametre - konkurrence - målgruppevalg - vækst og udvikling
<p><i>”Eleverne skal kunne anvende viden om virksomhedens økonomiske forhold til at diskutere og vurdere virksomhedens målopfyldelse”.</i></p>	<p><i>”virksomhedens mål økonomistyring, herunder regnskabsforståelse og budgettering”.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - mål - økonomistyring - regnskab - regnskabsanalyse - budgettering

2.3 Supplerende stof

Det supplerende stof er beskrevet i læreplanen som følger: *” Eleverne vil ikke kunne opfylde de faglige mål alene ved hjælp af kernestoffet. Det supplerende stof er aktuelt erhvervsøkonomisk stof, der perspektiverer og uddyber de faglige mål omkring virksomhedens etablering eller udvikling.”*

Det supplerende stof skal udvælges således, at det sammen med kernestoffet medvirker til opfyldelsen af de faglige mål. Stoffet skal perspektivere og uddybe kernestoffet og udvide elevernes horisont på området.

Supplerende stof defineres i erhvervsøkonomi ved enten at tilføje nye genstandsfelter til eksisterende stof eller ved at tilføje nye problemstillinger til eksisterende stof. Bevæger eleverne sig samtidig ud i nye genstandsfelter og nye problemstillinger, er der tale om nyt stof.

Supplerende stof kan således tilføjes undervisningen ved at anvende nyhedsstof eller baggrundsstof i sammenhæng med en behandling af givne emner i undervisningen. I erhvervsøkonomi vil det specielt være relevant at anvende nyhedsstof i forbindelse med begivenheder, der har sit udspring i konkrete virksomheder inden for stof omkring organisation, afsætning og regnskab. Anvendelsen af nyhedsstof, som materiale for en dialog med eleverne, giver gode muligheder for, at eleverne opnår færdigheder i at strukturere og formidle fagligt stof samt i at formulere faglig argumentation. Endvidere viser erfaringerne, at anvendelsen af fagets stof på autentiske problemstillinger virker motiverende og inspirerende for elevernes arbejde med faget.

Et samspil mellem fag vil ofte i sig selv tilføje faget supplerende stof i krydsfeltet mellem de to fag. Det er en konsekvens af, at fagene rejser hver deres problemstillinger, eller at fagene bidrager med hver deres metoder og modeller til håndtering af problemstillingerne, hvorved der givet opstår forskelle og ligheder, styrker og svagheder, perspektiv m.fl. på det faglige stof.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

De didaktiske principper for faget er i læreplanen beskrevet som følger: ” *I erhvervsøkonomi C arbejdes med aktuelle og virkelighedsnære problemstillinger, idet konkrete virksomheder analyseres ud fra en helhedsorienteret synsvinkel. Erhvervsøkonomisk teori inddrages for at skabe struktur og forståelse.*

Et induktivt og casebaseret undervisningsprincip har en central plads i tilrettelæggelsen af undervisningen. Gennem den induktive og casebaserede undervisning fremmes elevernes evne til at strukturere og formulere et fagligt ræsonnement.”

Undervisning ud fra et induktivt og case-baseret undervisningsprincip karakteriseres ved at være tilrettelagt med udgangspunkt i et virkelighedsnært, måske autentisk materiale, der beskriver nogle begivenheder, problemstillinger eller en situation, der knytter sig til en virksomhed. Case materialet kan have form af f.eks. en rammebeskrivelse for en virksomhed, en virksomheds hjemmeside, nyhedsartikler, regnskaber, ledelsesrapporter og notater eller andet virkelighedsnært - måske autentisk materiale. Endvidere karakteriseres undervisningen ved, at eleverne i høj grad inddrages ved tilrettelæggelsen af undervisningen og som aktører i undervisningen. Endelig er det karakteristisk, at behovet for undervisning i stoffet - teorierne – ofte opstår, som en følge af arbejdet med case-materialet.

Ved tilrettelæggelsen af emneforløb med udgangspunkt i et aktuelt eksempel fra en virksomhed, hvor eleverne inddrages i planlægningen skabes motivation og baggrund for arbejdet med fagets teori.

Ved tilrettelægge af emneforløb, kan der være behov for at arbejde ud fra et deduktivt princip, hvor det er læreren, der strukturerer stoffet og skaber fagets grundlæggende sammenhænge. Det gælder bl.a. undervisningen omkring de mere teoritunge stofområder, omkring anvendelse af teknikker i forbindelse med de økonomiske modeller, samt omkring anvendelse af it værktøjer.

Det fremgår ligeledes af læreplanen, at *”de erhvervsøkonomiske problemstillinger ansues fra virksomhedens synsvinkel. Individet og samfundet er interessenter i forhold til virksomhedens erhvervsøkonomiske beslutninger og adfærd. Undervisningen i erhvervsøkonomisk teori omfatter kvantitative og kvalitative modeller på både det strategiske, taktiske og det operative niveau”*.

I erhvervsøkonomi arbejdes med løsning af de afsætningsmæssige, organisatoriske og regnskabsmæssige problemstillinger set fra virksomhedens synsvinkel. Der arbejdes med beskrivelse af virksomhedernes adfærd og med modeller, der beskriver sammenhænge og giver anvisning på effektiv beslutningstagning. Det er endvidere grundlæggende for tilrettelæggelsen af undervisningen at eleverne arbejder med de erhvervsøkonomiske problemstillinger ud fra såvel en økonomisk resultat tankegang og ud fra en interessant tankegang.

3.2 Arbejdsformer

Elevforudsætninger og elevdeltagelse

Eleverne har ofte en uensartet faglig baggrund og forskellig viden og erfaringer i forhold til det, der sker i en virksomhed. Det induktive og case-baserede undervisningsprincip lægger op til at udnytte elevernes viden om erhvervsøkonomiske forhold og deres erfaringer gennem praktisk kendskab til arbejdsmarkedet.

Elevernes indflydelse på undervisningen skal integreres i hele forløbet, såvel hvad angår valg af supplerende stof, samspil med andre fag, tilrettelæggelse af de sammenhængende forløb, valg af arbejdsformer i øvrigt som ved valg af undervisningsmaterialer. Det er afgørende, at eleverne gennem undervisningsåret opnår forståelse for, hvordan de mest aktivt og effektivt tilegner sig ny viden. Eleverne skal således sideløbende med, at der arbejdes for at nå de faglige mål, udvikle deres personlige kvalifikationer gennem en øget bevidsthed om egen læreproces.

Som det fremgår af uddannelsesbekendtgørelserne skal undervisningen skal undervisningen tilrettelægges under hensyntagen til elevernes forskellige evner og forudsætninger. At der bevidst skal arbejdes med differentieret undervisning betyder, at der ved undervisningens tilrettelæggelse skal tages hensyn til elevernes forskellige læringsstrategier, forskellige erfaringer også fra arbejdsmarkedet, forskellige baggrunde i øvrigt og forskellige interesser i forhold til fagets emner og problemstillinger.

Variation og progression

Det fremgår af læreplanen, at *” Undervisningen skal tilrettelægges med variation og progression i valget af arbejdsformer. Undervisningen omfatter arbejde med øvelser ud fra konkrete*

og afgrænsede erhvervsøkonomiske problemstillinger, således at eleverne opnår færdigheder i arbejdet med erhvervsøkonomiske modeller.”

I erhvervsøkonomi vil variationen i undervisningen omfatte forskellige arbejdsformer i det mundtlige og skriftlige arbejde med udgangspunkt i forskellige typer af faglige problemstillinger og forskellige grader af elevdeltagelse. Den faglige progression i undervisningen følger af, at de faglige problemstillinger udvides, at der arbejdes med flere genstandsfelter, og at konteksten bliver mere kompleks og virkelighedsnær. Den læringsmæssige progression følger af, at undervisningen tilrettelægges med stigende grad af elevstyring, med cases og projektforsløb som eksempler på undervisningsforløb med høj grad af elevstyring.

Valget af arbejdsformer skal koordineres med klassens øvrige undervisning, jf. den overordnede studieplan for klassen. Arbejdsformerne skal give eleverne lyst til at udvikle og realisere egne ideer og til at indgå i samarbejde med andre. Alene variationen i de benyttede arbejdsformer kan virke motiverende på eleverne og derigennem stimulere deres aktive medvirken.

Skriftligt arbejde

Der er ingen obligatorisk uddannelsestid til det skriftlige arbejde. Skolen beslutter, om faget skal tildeles elevtid til skriftlighed ud over timerne. En skriftlig dimension kan være med til at fremme undervisningens varierende og progressive karakter. Inden for afgrænsede problemstillinger udvikles elevernes evne til selvstændigt arbejde med erhvervsøkonomisk metode og teori i forbindelse med problemformulering, dataindsamling, beskrivelse, analyse, vurdering og konklusion.

Som afslutning på et emneområde kan der arbejdes med diverse tests til træning og evaluering af elevernes færdigheder i forhold til fagets metode og teori.

Mundtligt arbejde

Det mundtlige arbejde i faget knytter sig til både den mere eller mindre lærerstyrede dialog med eleverne og til elevernes selvstændige produktion, f.eks. i forbindelse med fremlæggelser i undervisningen. Progressionen i det mundtlige arbejde knytter sig specielt til graden af lærer-/elevstyring, men selvfølgelig også til sværhedsgraden og kompleksiteten af det faglige stof og den kontekst, der arbejdes med.

I det mundtlige arbejde i erhvervsøkonomi styrkes i særlig grad elevernes evne til at forklare, diskutere og vurdere de faglige problemstillinger. Eleverne skal endvidere styrke evnen til at formulere argumenter ved hjælp af fagets teori.

Projektforsløb

Under afsnittet om arbejdsformer i læreplanen fremgår det, at ” *Undervisningen omfatter et projektforsløb. Forsløbet tilrettelægges med en høj grad af autenticitet, således at elevernes evne til at diskutere og vurdere erhvervsøkonomiske problemstillinger med anvendelse af fagets teori i en virkelighedsnær og international kontekst udvikles.* ”

Undervisningen skal tilrettelægges med mindst et projektforsløb, hvor eleverne arbejder ud fra et eller flere relaterede emner eller problemstillinger. Der kan være tale om case- eller projekt-

forløb, hvor der arbejdes med udgangspunkt i virkelighedsnære forhold omkring en virksomhed.

Forløbet kan knyttes til virksomhedssimuleringer, spil eller projekter som European Business Games. Ligeledes kan forløbet integreres i et samspil med andre fag, ligesom forløbet kan integreres som en undervisningsform i forhold til arbejdet med udvalgte mål for faget.

Det er væsentligt, at der foreligger et produkt som resultat af projektforsløbet, men formen for dette produkt er ikke afgørende. Produktets form aftales med eleverne under hensyn til forløbets mål, karakteren af stoffet, tilrettelæggelsen og den af skolen valgte eksamensform.

Ved at tilrettelægge undervisningen på et virkelighedsnært grundlag, måske endda på et autentisk grundlag og med et forløb, som bygger på stor elevindflydelse, styrkes elevernes evne til at reflektere over fagets teori i forhold til praksis og elevernes evne til at tage ansvar for egen læring.

3.3 It

Det fremgår af læreplanen, at ” *Undervisningen tilrettelægges under hensyn til, at it indgår som et fagligt og pædagogisk værktøj. I forbindelse med casearbejde og projektarbejde tilrettelægges undervisningen under hensyn til, at eleverne skal have adgang til elektroniske kommunikationsplatforme og internettet.* ”

Undervisningen tilrettelægges under hensyn til at it kan indgå som værktøj, der hvor dette er relevant i forhold til den aktuelle undervisningssituation. Det drejer sig om skrive, regne og præsentationsværktøjer, eventuelt planlægnings- eller projektværktøjer, eventuelt et konferencesystem og internettet.

3.4 Samspil med andre fag

Det fremgår af læreplanen, at ” *Dele af kernestoffet og det supplerende stof vælges og behandles, så det bidrager til styrkelse af det faglige samspil i studieretningen. Når faget indgår i en studieretning i stx, skal der i tilrettelæggelsen af undervisningen lægges vægt på mulighederne for samspil med samfundsvidenskabelige fag i forbindelse med erhvervsøkonomiske og erhvervspolitiske problemstillinger samt med naturvidenskabelige fag i sammenhæng med innovation, etablering af virksomhed og cost-benefit-overvejelser.* ”

Ved samspil med andre fag flyttes fokus til en fælles problemstilling eller et fælles genstandsfelt, som man ønsker at fordybe sig i. Fagene indgår med deres teori i den grad de, egner sig til at formulere løsninger på problemstillingerne eller i den grad fagets teori egner sig til at forklare de fænomener, eleverne skal beskrive.

Samspil mellem fagene kan ud fra en didaktisk synsvinkel være relevant med henblik på at forbedre læringskvaliteten eller læringseffektiviteten

Erhvervsøkonomi kan på mange måde være med til i et samspil med andre fag at forbedre kvaliteten og effektiviteten i undervisningen. Her følger nogle eksempler på samspil, hvor der er grundlag for en synergieffekt.

	Samfundsfag	Erhvervsøkonomi
Fælles genstandsfelt: Investeringer	Her arbejdes f.eks. med problemstillinger omkring de samfundsøkonomiske konsekvenser af manglende investeringer, og hvordan samfundet kan fremme investeringerne i virksomhederne.	Her arbejdes f.eks. med problemstillinger omkring kriterier for valg af investeringer herunder cost/ benefit analyser.
Fælles problemstilling: Hvordan sikres virksomhedernes konkurrenceevne med det høje danske lønniveau.	Her arbejdes f.eks. med beskrivelse af faktorer, der har betydning for virksomhedernes konkurrenceevne, og hvordan disse har udviklet sig de senere år.	Her arbejdes f.eks. med beskrivelse af virksomhedens strategimuligheder i forhold til virksomhedens omkostningsforhold og markedsmuligheder.

	Matematik	Erhvervsøkonomi
Fælles genstandsfelt: Økonomiske modeller	Her arbejdes f.eks. med problemstillinger omkring modellering af pris, afsætnings og omkostnings sammenhænge under forudsætninger om lineære og konstante sammenhænge.	Her arbejdes f.eks. med problemstillinger omkring optimering af pris og afsætnings under hensyn til forskellige omkostningsforløb.
Fælles problemstilling: Optimering af pris og afsætning	Her arbejdes f.eks. med optimering af pris og omkostningsforhold ved af de matematiske modeller.	Her arbejdes f.eks. med optimering af pris og afsætning og virksomhedens valg af parameterværdier.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Det fremgår af læreplanen, at ” Grundlaget for den løbende evaluering er de faglige mål. Gennem individuel vejledning og evaluering opnår eleverne undervejs i det samlede forløb en klar opfattelse af niveauet for og udviklingen i det faglige standpunkt. Der inddrages aktiviteter, som stimulerer den individuelle og fælles refleksion over udbyttet af undervisningen. ”

Den løbende evaluering skal dels måle elevens kompetencer i forhold til de faglige mål og dels forbedre undervisningen. Endvidere skal den løbende evaluering forholde sig generelt til elevens læringsituation, arbejdsindsatsen, arbejdsbyrden, undervisningens tilrettelæggelse, elevernes indflydelse, holdets arbejds måder og lærerens indsats. Den løbende evaluering kan opdeles i en summativ og en formativ evaluering.

4.2 Prøveformer

Det fremgår af læreplanen, at ” Skolen vælger for det enkelte hold én af følgende to prøveformer:

Prøveform a)

Mundtlig prøve på grundlag af et ukendt tekstmateriale og et antal spørgsmål. Eksaminations-tiden er ca. 24 minutter pr. eksaminand. Der gives ca. 48 minutters forberedelsestid. Eksaminationen former sig som en samtale mellem eksaminand og eksaminator. Et prøvemateriale må højst anvendes ved tre eksaminationer på samme hold. Hele prøvematerialet skal dække de faglige mål bredt.

Prøveform b)

Mundtlig prøve på grundlag eksaminandens projektforsløb fra undervisningen og et ukendt tekstmateriale med et antal spørgsmål. af Eksaminationstiden er ca. 30 minutter pr. eksami-nand. Der gives ca. 30 minutters forberedelsestid. Eksaminationen er todelt. Den ene del består af eksaminandens præsentation af en selvvalgt problemstilling fra projektforsløbet suppleret med uddybende spørgsmål fra eksaminator. Anden del tager udgangspunkt i det ukendte tekstmateriale og former sig som en samtale mellem eksaminand og eksaminator. Eksaminationstiden fordeles ligeligt mellem de to dele. Et prøvemateriale må højst anvendes ved tre eksaminationer på samme hold. Hele prøvematerialet skal dække de faglige mål bredt. ”

Prøverne afvikles i øvrigt i overensstemmelse med reglerne i eksamensbekendtgørelsen.

4.3 Bedømmelseskriterier

Det fremgår af læreplanen, at der ” Ved bedømmelsen vurderes det, i hvor høj grad eksami-nanden er i stand til at opfylde fagets mål, som de er angivet i pkt. 2.1.

Eksaminanden skal herunder kunne:

- strukturere og formidle fagligt stof
- formulere et fagligt ræsonnement
- demonstrere faglige færdigheder
- diskutere og vurdere erhvervsøkonomiske problemstillinger med anvendelse af fagets teori i en virkelighedsnær og international kontekst.

Der afgives én samlet karakter ud fra en helhedsvurdering af eksaminandens præstation. ”

Bilag 1 Karakterbeskrivelse

Karakter		Vejledende beskrivelse
12	Gives for den fremragende præstation, der demonstrerer udtømmende opfyldelse af fagets mål, med ingen eller få uvæsentlige mangler.	Samtalen er udtømmende i forhold til fagets mål. Eleven strukturerer, formidler fagligt stof, formulerer faglig argumentation og demonstrerer faglige færdigheder med få uvæsentlige mangler. Eleven kan med ingen eller få uvæsentlige mangler diskutere og vurdere erhvervsøkonomiske problemstillinger med anvendelse af fagets teori i en virkelighedsnær og international kontekst.
7	Gives for den gode præstation, der demonstrerer opfyldelse af fagets mål, med en del mangler.	Samtalen opfylder fagets mål med en del mangler. Eleven strukturerer, formidler fagligt stof, formulerer faglig argumentation og demonstrerer faglige færdigheder med en del mangler. Eleven kan, med en del mangler og i nogen grad diskutere samt vurdere erhvervsøkonomiske problemstillinger med anvendelse af fagets teori i en virkelighedsnær og international kontekst.
02	Gives for den tilstrækkelige præstation, der demonstrerer den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.	Samtalen er den minimalt acceptable i forhold til fagets mål. Eleven strukturerer, formidler fagligt stof, formulerer faglig argumentation og demonstrerer faglige færdigheder på et acceptabelt minimum. Eleven kan på et acceptabelt minimum i ringe grad diskutere og vurdere erhvervsøkonomiske problemstillinger med anvendelse af fagets teori i en virkelighedsnær og international kontekst.